

57. KONGRES ANTROPOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE

Kopaonik, 27.-30.09.2023.

57th CONGRESS OF ANTHROPOLOGICAL SOCIETY OF SERBIA

Kopaonik, September 27th-30th 2023

IZVODI SAOPŠTENJA

ABSTRACTS

57. KONGRES ANTROPOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE

AKREDITOVAN MEĐUNARODNI KONGRES

27-30. septembar 2023. Kopaonik (Brzeće)

57th CONGRESS OF ANTHROPOLOGICAL SOCIETY OF SERBIA

ACCREDITED INTERNATIONAL CONGRESS

September 27th-30th 2023. Kopaonik (Brzeće)

IZVODI SAOPŠTENJA

ABSTRACTS

57. KONGRES ANTROPOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE
AKREDITOVAN MEĐUNARODNI KONGRES
Kopaonik (Brzeće) 27-30. septembar 2023.

IZVODI SAOPŠTENJA

57th CONGRESS OF ANTHROPOLOGICAL SOCIETY OF SERBIA
ACCREDITED INTERNATIONAL CONGRESS
Kopaonik (Brzeće) September 27th-30th 2023.

ABSTRACTS

Izdavač / Publisher
ANTROPOLOŠKO DRUŠTVO SRBIJE / ANTHROPOLOGICAL SOCIETY OF SERBIA
Niš

Suizdavač / Co-publisher
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET NIŠ
Za izdavača predsednik udruženja / The President of the Society
Marija Nikolić

Tehnička priprema / Prepress
Dragan Radojković

Lektor za srpski jezik / Serbian copy editor
Jelena Četković

Lektor za engleski jezik / English copy editor
Jovana Đurašković

Štampa / Printed by
"UNIGRAF-X-COPY" Niš

Tiraž / Circulation
130

Godina izdanja / Year of Publication
2023

CIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд
572(048.3)

ANTROPOLOŠKO društvo Srbije (Niš). Kongres (57 ; 2023 ; Brzeće)
Izvodi saopštenja / 57. Kongres Antropološkog društva Srbije, akreditovan
međunarodni kongres, 27-30. septembar 2023. Kopaonik (Brzeće) = Abstracts
/ 57th Congress of Anthropological Society of Serbia, Accredited International
Congress, September 27th-30th 2023. Kopaonik (Brzeće). - Niš : Antropološko
društvo Srbije = Anthropological Society of Serbia : Prirodno-matematički Fakultet,
2023 (Niš : Unigraf-X-Copy). - 150 str. ; 24 cm

Uporedo srp. tekst i engl. prevod. - Tiraž 130. - Registar.

ISBN 978-86-6275-152-2 (PMF)

a) Антропологија -- Апстракти

COBISS.SR-ID 125547273

Organizator
ANTROPOLOŠKO DRUŠTVO SRBIJE, Niš

Organizer
ANTHROPOLOGICAL SOCIETY OF SERBIA, Niš

Suorganizatori / Co-organizers

Medicinski fakultet Niš

Klinika za dentalnu medicinu Niš

Prirodno-matematički fakultet Niš

Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja Niš

Gradska opština Medijana Niš

Skupština opštine Brus

Turistička organizacija Brus

Muzej vinarstva i vinogradarstva Aleksandrovac

Turistička organizacija regije Kopaonika

Organizacioni odbor / Organizing Committee

Prof. dr Perica Vasiljević, predsednik

Prof. dr Mirjana Janošević, član

Prof. dr Miloš Nikolić, član

Prof. dr Rada Rakić, član

Prof. dr Nenad Stojiljković, član

Prof. dr Tatjana Pavlica, član

Prof. dr Aleksandar Radivojević, član

Prof. dr Jelena Opsenica Kostić, član

Doc. dr Jelena Popović, član

Doc. dr Marija Nikolić, član

Doc. dr Kosta Todorović, član

Sekretar Kongresa / Congress Secretary

Dragana Dimitrijević

Programski odbor / Program Committee

Akademik Dragoslav Marinković - SANU,
Beograd

Dr Veselin Jovović - redovni profesor
Univerziteta Crne Gore

Dr Perica Vasiljević - redovni profesor,
Prirodno-matematički fakultet Niš

Dr Aleksandar Radivojević - redovni
profesor, Prirodno-matematički fakultet Niš

Dr Biljana Srdić Galić - redovni profesor,
Medicinski fakultet Novi Sad

Dr Jasmina Plunčević - Gligorovska-
Medicinski fakultet Skoplje, Severna
Makedonija

Dr Jasmin Mušanović - redovni profesor,
Medicinski fakultet Sarajevo, Bosna i
Hercegovina

Dr Tatiana Hurbo - Institut za istoriju
Nacionalne Akademije Belorusije,
Minsk, Belorusija

Dr Adina Bačiu - Rumunska akademija
nauka, Institut za antropologiju
„Fransis Rajner“, Bukurešt, Rumunija

Dr Zorka Mitova - vanredni profesor,
Bugarska akademija nauka, Sofija, Institut
eksperimentalne morfologije, patologije i
antropologije sa muzejem

Dr Goran Nikovski - redovni profesor,
Fakultet fizičkog vaspitanja, sporta i zdravlja
Skoplje, Severna Makedonija

Dr Gregor Starc - redovni profesor, Fakultet
sporta, Ljubljana, Slovenija

Dr Emilija Andreenko - redovni profesor, Fakultet
biologije Univerziteta u Plovdivu, Bugarska

Dr Milovan Bratić - redovni profesor,
Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja Niš

Dr Slavoljub Živković - redovni profesor,
Stomatološki fakultet Beograd

Dr Vera Stojanovska - vanredni profesor,
Stomatološki fakultet, Evropski Univerzitet
Skoplje, Severna Makedonija

Dr Stevo Najman - redovni profesor,
Medicinski fakultet Niš

Dr Mirjana Janošević - redovni profesor u
penziji, Medicinski fakultet Niš

Dr Jelena Opsenica Kostić - vanredni
profesor, Filozofski fakultet Niš, Departman
za psihologiju, razvojna psihologija

Dr Boris Popović - redovni profesor, Fakultet
sporta i fizičkog vaspitanja Novi Sad

Dr Jelena Petrović - vanredni profesor,
Filozofski fakultet Niš, Departman za
pedagogiju, istorija pedagogije

Počasni odbor / Honorary Board

Akademik Dragoslav Marinković - SANU
Beograd

Prof. dr Dobrivoje Đorđević - Medicinski
fakultet Skoplje Severna Makedonija

Prof. dr Verica Božić-Krstić - Prirodno
matematički fakultet Novi Sad

Prof. dr Veselin Jovović - Fakultet sporta i
fizičkog vaspitanja Nikšić Crna Gora

Prof. dr Ljiljana Tijančić - Medicinski fakultet Niš

Prof. dr Đorđije Radovanović - Fakultet
sporta i fizičkog vaspitanja Novi Sad

Prof. dr Ratomir Đurašković - Fakultet
sporta i fizičkog vaspitanja Niš

Prof. dr Niko Radulović - Prirodno
matematički fakultet Niš

Prof. dr Dobrila Đorđević - Medicinski
fakultet Niš

Prof. dr Milovan Bratić - Fakultet sporta i
fizičkog vaspitanja Niš

Prof. dr Aleksandar Mitić - Medicinski
fakultet Niš

Prof. dr Valentina Milosavljević -
predsednik SO Brus

Milijana Todorović Profesor - zamenik
predsednika SO Brus

Zlatko Milenković - direktor Turističke regije
Kopaonik

Nikola Zbiljić - master istorije šef odseka za
društvene delatnosti SO Brus

Nela Ćurić - diplomirani ekonomista,
direktor TO Aleksandrovac

Sanela Kljajić - profesor, predsednik
Upravnog odbora KUU "Kopaonička frula"

Kongres je realizovan uz finansijsku pomoć
Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija Republike Srbije

**PROGRAM RADA
PROGRAMME**

19

**PLENARNA PREDAVANJA
PLENARY LECTURES**

29

TRENTNA RAZMATRANJA MEDICINSKE ANTROPOLOGIJE U RUMUNIJ CURRENT REFLECTIONS REGARDING MEDICAL ANTHROPOLOGY IN ROMANIA	
Adina Baci Brîndușa	31
VEZA IZMEĐU HAPTOGLOBINA I ZDRAVLJA MAJKE I DETETA: STUDIJA IZ ISTOČNE INDIJE ASSOCIATION OF HAPTOGLOBIN GROUPS AND MOTHER-CHILD HEALTH: A STUDY FROM EASTERN INDIA	
Arup Ratan Bandyopadhyay	32
UTICAJ GODINA ŽIVOTA PACIJENTKINJA U VANTELESNOM OPLOĐENJU NA ISHOD POSTUPKA THE INFLUENCE OF AGE ON THE IVF TREATMENT OUTCOME IN FEMALE PATIENTS	
Dejan Mitić	33
STUDIJA SINDROMA X I POLIMORFNOG GENA KOD STANOVNIŠTVA ISTOČNE I SEVEROISTOČNE INDIJE A STUDY ON SYNDROME X AND GENE POLYMORPHISM AMONG THE POPULATION OF EASTERN AND NORTH EASTERN INDIA	
Diptendu Chatterjee	34
ZNČAJ DNK ANALIZE U FORENZIČKIM IDENTIFIKACIJAMA HUMANIH OSTATAKA NAKON OBDUKCIJE IMPORTANCE OF DNA ANALYSIS FOR FORENSIC IDENTIFICATION OF HUMAN REMAINS FOLLOWING A FORENSIC AUTOPSY	
Dragana Zgonjanin-Bosić	35
DENTALNO ANTROPOLOŠKI STATUS HUMANE POPULACIJE KULTURE LEPENSKOG VIRA DENTAL ANTHROPOLOGICAL STATUS OF THE HUMAN POPULATION OF LEPENSKI VIR CULTURE	
Đurica Grga	36
ZNČAJ ODREĐIVANJA POLOŽAJA HIOIDNE KOSTI PRI INTERDISCIPLINARNOM PRISTUPU TRETMANA KOD ORTODONTSKIH PACIJENATA THE IMPORTANCE OF DETERMINING THE POSITION OF THE HYID BONE IN AN INTERDISCIPLINARY APPROACH TO THE TREATMENT OF ORTHODONTIC PATIENTS	
Gabriela Kjurchieva Chuchkova	37

PROCENA SKELETNIH I MEKOTKIVNIH PROMENA, KOD PACIJENTA SA MALOKLUZIJOM II KLASJE 1-OG ODELJENJA I PACIJENTA SA NORMALNOM OKLUZIJOM EVALUATION OF SKELETAL AND SOFT TISSUE CHANGES IN PATIENTS WITH CLASS II DIVISION 1 MALOCCLUSION AND NORMAL OCCLUSION	
Irena Gavrilovikj	38
ANALIZA UČINKOVITOSTI PRIMJENE STR SEKVENCI U UTVRĐIVANJU SRODSTVA MEĐU POTOMCIMA JEDNOG RODITELJSKOG PARA UNUTAR HETEROGENIH I MALIH LOKALNIH POPULACIJA ANALYSIS OF THE EFFECTIVENESS OF STR SEQUENCES APPLICATION IN DETERMINING BLOOD RELATIONSHIPS BETWEEN THE DESCENDANTS OF ONE PARENTAL PAIR WITHIN HETEROGENEOUS AND SMALL LOCAL POPULATION	
Jasmin Mušanović	39
FIZIČKA AKTIVNOST ZA BOLJE ZDRAVLJE: PREPORUKE I DOKAZI PHYSICAL ACTIVITY FOR BETTER HEALTH: RECOMMENDATIONS AND ARGUMENTS	
Jasmina Pluncevic Gligorosa	40
ANTROPOLOŠKI ASPEKTI IMPLANTO-PROTETSKE REHABILITACIJE ANTHROPOLOGICAL ASPECTS OF IMPLANT PROSTHETIC REHABILITATION	
Miroslav Vasović	41
POJAVA MENARHE KOD ŽENA U BELORUSIJI ZASNOVANA NA REZULTATIMA PRIKUPLJANI 140 GODINA AGE AT MENARCHE IN BELARUSIAN WOMEN BASED ON THE RESULTS OF 140 YEARS OF OBSERVATION	
Tatyana Hurbo	42
FREKVENCIJA POREMEĆAJA SVODOVA STOPALA KOD UČENIKA/CA MLAĐEG ADOLESCENTNOG DOBA FREQUENCY OF FOOT ARCH DISORDERS IN YOUNG ADOLESCENT STUDENTS	
Veselin Jovović	43
FIZIČKI RAZVOJ STUDENTSKE OMPLADINE U BELORUSIJI: SVETSKI TRENDovi I TRENUTNO STANJE PHYSICAL DEVELOPMENT OF BELARUSIAN STUDENT YOUTH: SECULAR TRENDS AND CURRENT STATE	
Volha Marfina	44

HUMANA BIOLOGIJA

HUMAN BIOLOGY

45

OPTIMIZACIJA METODE IZUZIMANJA UZORAKA SA ČVOROVA PAKOVANJA DROGE OPTIMIZED METHOD TO COLLECT SAMPLES FROM KNOTS OF DRUG PACKAGES

Aleksandra Stefanović, Nataša Cvetković, Goran Ilić.....47

DISTRIBUCIJA RECESIVNOG ALELA U ODABRANIM KVALITATIVNIM KARAKTERISTIKAMA OPSEVRANOG UZORKA RADNO SPOSOBNOG STANOVNIŠTVA DISTRIBUTION OF THE RECESSIVE ALLELE IN SELECTED QUALITATIVE CHARACTERISTICS OF SELECTED WORKING-AGE POPULATION SAMPLE

Azra Metović; Jasmin Mušanović; Tarik Ikanović.....48

FAKTORI RIZIKA ZA NASTANAK KOLOREKTALNOG KARCINOMA RISK FACTORS FOR THE COLORECTAL CANCER DEVELOPMENT

Dragana Jugovića, Višnja Madić, Marija Vukelić-Nikolić, Ljiljana Branković,
Radovan Milićević, Perica Vasiljević49

15 STR LOKUSI U MALOJ LOKALNOJ POPULCIJI IZ CENTRALNE BOSNE I HERCEGOVINE 15 STR LOCI IN A SMALL LOCAL POPULATION FROM CENTRAL BOSNIA AND HERZEGOVINA

Jasmin Musanovic, Azra Metovic, Tarik Ikanovic.....50

INFERTILITET U SRBIJI INFERTILITY IN SERBIA

Jelena Havrljenko, Vesna Kopitović, Aleksandra Trninić Pjević,
Stevan Milatović, Tatjana Pavlica51

DINAMIKA LOŠE ISHRANE LJUDI KOJI PRIPADAJU RAZLIČITIM KASTAMA IZ SELA SULTANPUR U HARAJANI: REALNOST ISHRANE KOJA SE MENJA DYNAMICS OF MALNUTRITION AMONG PEOPLE OF DIFFERENT CASTES OF SULTANPUR VILLAGE OF HARYANA, INDIA: THE CHANGING NUTRITION REALITY

Koel Mukherjee52

EFEKAT ETARSKOG ULJA LIMETE (CITRUS AURANTIFOLIA(CHRISTM.) SWINGLE) NA HUMANE IZOLATE RODA CANDIDA EFFECT OF THE CITRUS AURANTIFOLIA ESSENTIAL OIL AGAINST HUMAN ISOLATES OF THE GENUS CANDIDA

Marina Dimitrijević, Marija Jovanović, Zorica Stojanović-Radić53

EFEKAT SELEKTOVANIH BILJNIH VRSTA IZ RODA CITRUS NA HUMANE IZOLATE RODA CANDIDA: ANTIMIKROBNI I SINERGISTIČKI POTENCIJAL EFFECT OF THE SELECTED SPECIES OF GENUS CITRUS ON THE HUMAN ISOLATES OF THE GENUS CANDIDA: ANTIMICROBIAL AND SYNERGISTIC POTENTIAL

Marina Dimitrijević, Jana Petrović, Zorica Stojanović-Radić.....54

ETNOBOTANIČKA STUDIJA: UPOTREBA BILJNE KOZMETIKE U NEZI KOŽE I KOSE MEĐU SREDOVEČNOM POPULACIJOM

ETHNOBOTANICAL STUDY: THE USE OF HERBAL COSMETICS IN SKIN AND HAIR CARE AMONG THE MIDDLE-AGED POPULATION

Milica Pavlović, Maja Jovanović, Svetlana Tošić, Marija Marković..... 55

UPOTREBA DIVLJEG VOĆA, ČAJNIH BILJAKA I SAMONIKLOG JESTIVOG BILJA U PIROTSKOM OKRUGU (JUGOISTOČNA SRBIJA)

THE USE OF WILD FRUIT, TEA PLANTS AND WILD EDIBLE PLANTS IN THE PIROT DISTRICT (SOUTHEASTERN SERBIA)

Milica Pavlović, Marija Marković, Maja Jovanović, Svetlana Tošić,
Biljana Nikolić, Ljubinko Rakonjac, Vesna Stankov Jovanović 57

KOMPARACIJA DVE METODE UZORKOVANJA I EKSTRAKCIJE DNK IZ KRVI I BUKALNE SLUZNICE

COMPARISON OF TWO DNA SAMPLING AND EXTRACTION METHODS, FROM WHOLE BLOOD AND BUCCAL SAMPLES

Nataša Cvetković, Goran Ilić, Aleksandra Stefanović..... 58

POVEZANOST GODINA MENARHE SA OPŠTOM I ABDOMINALNOM GOJAZNOŠĆU KOD MLADIH ŽENA

ASSOCIATION BETWEEN THE AGE AT MENARCHE AND GENERAL AND ABDOMINAL OBESITY IN YOUNG WOMEN

Rada Rakić, Tatjana Pavlica, Jelena Havrljenko..... 59

FETALNE HROMOZOMSKE ABERACIJE OD DIJAGNOSTIKE DO PREVENCIJE

FETAL CHROMOSOMAL ABERRATIONS FROM DIAGNOSIS TO PREVENTION

Radovan Milićević, Ljiljana Branković, Desanka Radulović, Višnja Madić, Hristina
Stamenković, Tatjana Stanković, Aleksandar Milićević, Dragana Jugović 61

NEKE MORFOLOŠKE KARAKTERISTIKE I TJELESNA KOMPOZICIJA ADOLESCENATA U PODGORICI

SOME MORPHOLOGICAL CHARACTERISTICS AND BODY COMPOSITION OF ADOLESCENTS IN PODGORICA

Vesna Joksović, Andjelka Scepunović, Slavica Vujović 62

ŽIVOT SA DIJABETESOM U DOBA KOVID-19

LIFE WITH DIABETES IN THE COVID-19 ERA

Višnja Madić, Aleksandra Petrović, Dragana Jugović,
Bojana Maksimovića, Perica Vasiljević..... 63

BIOMEDICINSKA I FORENZIČKA ANTROPOLOGIJA

BIOMEDICAL AND FORENSIC ANTHROPOLOGY

65

MIGRACIJA, ZDRAVLJE I KULTURA: POVEZIVANJE TAČAKA PLEMENA RABARI U INDIJI

HEALTH AND CULTURE: CONNECTING THE DOTS OF THE RABARIS OF INDIA

Abhishikta Ghosh Roy67

PREVENTIVNI STOMATOLOŠKI PREGLEDI KAO DEO ZDRAVSTVENE KULTURE STANOVNIŠTVA JUGOISTOČNE SRBIJE

PREVENTIVE DENTAL EXAMINATIONS AS PART OF THE HEALTH CULTURE OF THE POPULATION OF SOUTHEASTERN SERBIA

Aleksandra Milovanović, Marija Nikolić, Jelena Popović, Aleksandar Mitić,
Nenad Stošić, Radomir Barac, Antonije Stanković, Ivana Stojiljković.....69

KOMPARATIVNA ANALIZA PREVALENCIJE KARIJESA PRVOG STALNOG MOLARA I PRVOG PREMOLARA GODINU DANA NAKON NJIHOVOG NIKANJA

COMPARATIVE ANALYSIS OF CARIES PREVALENCE OF THE FIRST PERMANENT MOLAR AND THE FIRST PREMOLAR ONE YEAR AFTER THEIR COMING THROUGH

Ana Igić, Branislava Stojković, Olivera Tričković Janjić, Zorana Veličković,
Marija Jovanović, Aleksandra Radojičić, Milica Veličković70

MERENJE VELIČINE INTERDENTALNOG GINGIVALNOG TKIVA KOD PACIJENATA SA ZDRAVIM PARODONTOM

MEASUREMENT OF THE SIZE OF INTERDENTAL GINGIVAL TISSUE IN PATIENTS WITH HEALTHY PERIODONTIUM

Ana Pejčić, Radmila Obradović, Ivana Stanković, Marija Bradić,
Džemil Kurtagić, Ivan Minić71

KEFALOMETRIJSKE KARAKTERISTIKE PACIJENATA SA IMPAKCIJOM MAKSILARNIH OČNJAKA

CEPHALOMETRIC FEATURES IN PATIENTS WITH MAXILLARY CANINE IMPACTION

Ana Todorović, Vladimir Mitić, Kosta Todorović, Predrag Janošević,
Aleksandra Radojičić, Ana Igić.....72

EMPATIJA STUDENATA MEDICINE PRVE I DRUGE GODINE STUDIJA

EMPATHY AMONG FIRST AND SECOND YEAR MEDICAL STUDENTS

Anamarija Paunkoska, Julija Zhivadinovikj-Bogdanovska, Biljana Zafirova,
Niki Matveeva, Ace Dodevski, Elizabeta Chadikovska, Biljana Trpkovska,
Biljana Bojadzieva Stojanoska73

INSTAGRAME, POKAŽI ZUBE!

INSTAGRAM, SHOW YOUR TEETH!

Antonije Stanković, Marija Nikolić, Jelena Popović, Nenad Stošić,
Aleksandar Mitić, Radomir Barac, Aleksandra Milovanović.....74

NUTRITIVNI STATUS MAKEDONSKIH ADOLESCENATA I ODNOS PREMA NIVOU OBRAZOVANJA I STATUSU ZAPOSLENOSTI NJIHOVIH RODITELJA
NUTRITIONAL STATUS OF MACEDONIAN ADOLESCENTS AND ITS RELATION TO THE LEVEL OF EDUCATION AND EMPLOYMENT STATUS OF THEIR PARENTS

Biljana Bojadzieva Stojanoska, Julija Zhivadinovik, Niki Matveeva, Biljana Zafirova, Elizabeta Chadikovska, Biljana Trpkovska, Ace Dodevski, Ana Marija Paunkovska 75

KARAKTERISTIKE ŠAKE SHIZOFRENIH BOLESNIKA
HAND CHARACTERISTICS IN SCHIZOPHRENIA

Biljana Srdić Galić, Siniša S. Babović, Bojana Krstonošić, Sonja Petričević, Đendi Siladi, Slađana Ralević, Zoran Gajić, Aleksa Novaković 76

PARODONTALNO ZDRAVLJE KOD ORTODONTSKIH PACIJENATA SA FIKSNIM APARATIMA
PERIODONTAL HEALTH IN ORTHODONTIC PATIENTS WITH FIXED APPLIANCES

Džemil Kurtagić, Erkin Crnišanin, Ana Pejčić, Radmila Obradović, Ivana Stanković, Marija Bradić-Vasić 77

ZNČAJ MERENJA PRIMARNE STABILNOSTI NA OSEOINTEGRACIJU IMPLANTATA POSLE RAZLIČITIH TEHNIKA UGRADNJE U KOST MALE GUSTINE
THE SIGNIFICANCE OF PRIMARY STABILITY MEASURING ON OSSEOINTEGRATION OF IMPLANTS AFTER DIFFERENT TECHNIQUES OF IMPLEMENTATION IN LOW DENSITY BONE

Goran Jovanović, Rodoljub Jovanović, Marija Jovanović 78

UTICAJ PUŠENJA NA STATUS PARODONTALNOG ZDRAVLJA MOLARA KOD PACIJENATA SA HRONIČNOM PARODONTOPATIJOM
THE INFLUENCE OF SMOKING ON PERIODONTAL HEALTH STATUS OF MOLAR TEETH IN PATIENTS WITH CHRONIC PERIODONTITIS

Ivana Stanković, Radmila Obradović, Ana Pejčić, Ljiljana Kesić, Milica Petrović, Marija Bojović 79

ODREĐIVANJE POLNOG DIMORFIZMA ANALIZOM MEZIODISTALNIH PROMERA MAKSIILARNIH I MANDIBULARNIH FRONTALNIH ZUBA U POPULACIJI JUGOISTOČNE SRBIJE
DETERMINATION OF SEXUAL DIMORPHISM BY ANALYSIS OF MESIODISTAL DIAMETERS OF MAXILLARY AND MANDIBULAR FRONTAL TEETH IN THE POPULATION OF SOUTHEASTERN SERBIA

Ivana Stoilković, Jelena Popović, Vladimir Mitić 81

EVALUACIJA ERGONOMSKIH FAKTORA KAO UZROKA MUSKULOSKELETNIH POREMEĆAJA KOD STOMATOLOGA

EVALUATION OF ERGONOMIC FACTORS AS CAUSES OF MUSCULOSKELETAL DISORDERS IN DENTISTS

Jelena Popović, Marija Daković Bjelaković, Marija Nikolić, Aleksandar Mitić, Nenad Stošić, Radomir Barac, Antonije Stanković, Aleksandra Milovanović 83

UČESTALOST IMPAKTIRANIH OČNJAKA KOD STANOVNIKA NIŠAVSKOG OKRUGA
PREVALENCE OF CANINE IMPACTION IN SERBIAN PEOPLE FROM THE REGION OF NIŠ

Kosta Todorović, Milan Spasić, Milan Miladinović, Ana Todorović, Vladimir Mitić 84

**VAŽNOST PRE-INTERVENTNE CBCT (KOMPJUTERSKE TOMOGRAFIJE KONUSNOG ZRAKA)
RADIOGRAFIJE U SMANJENJU KOMPLIKACIJA U TOKU DENTOALVEOLARNE HIRURGIJE
THE IMPORTANCE OF PRE-INTERVENTION CBCT (CONE BEAM COMPUTER TOMOGRAPHY)
RADIOGRAPHY IN REDUCING COMPLICATIONS DURING DENTOALVEOLAR SURGERY**

Kristina Burić, Nina Burić, Miloš Tijanić, Goran Jovanović,
Simona Stojanović, Nikola Burić.....85

**ANALIZA PARAMETARA MORFOMETRIJE ASTERIONA U ODNOSU NA NJEGOV KLINIČKI ZNAČAJ
ANALYSIS OF THE ASTERION MORPHOMETRIC PARAMETERS IN RELATION TO ITS CLINICAL
SIGNIFICANCE**

Bojana Krstonošić, Nikola Stipić, Dragan Turanjanin, Siniša S. Babović,
Nikola Vučinić, Dragana Radošević.....86

**KREIRANJE OSMEHA U IZRADI TOTALNE PROTEZE NA OSNOVU ANTROPOLOŠKIH PARAMETARA
SMILE CREATION IN THE PRODUCTION OF COMPLETE DENTURES BASED ON
ANTHROPOLOGICAL PARAMETERS**

Marija Jovanović, Milena Kostić, Nikola Gligorijević,
Rodoljub Jovanović, Ana Igić.....87

**ANTROPOLOŠKI POGLED NA ODONTOFOBiju
ODONTOPHOBIA- AN ANTHROPOLOGICAL VIEW**

Marija Nikolić, Jelena Popović, Aleksandar Mitić, Nenad Stošić,
Radomir Barac, Aleksandra Milovanović, Antonije Stanković88

**PRIMENA ORAL ESTHETIC SCALE KOD STUDENATA STOMATOLOGIJE
APPLICATION OF THE ORAL ESTHETIC SCALE IN STUDENTS OF DENTISTRY**

Milena Kostić, Nikola Gligorijević, Marija Jovanović, Amar Đerlek, Marko Igić.....90

**ANTROPOLOGIJA ZUBNIH KVRŽICA, OD NEOPHODNOSTI DO NEPOGODNOSTI
ANTHROPOLOGY OF DENTAL CUSPS, FROM NECESSITY TO INCONVENIENCE**

Milica Djurdjevic, Aleksandar Acovic, Sofija Sekulic Markovic, Ivana Miloradovic,
Ana Igić, Tatjana Kanjevac92

**JEDAN VEK LEČENJA HEMOFILIJE - POSTOJI LI MOGUĆNOST ZA POTPUNO IZLEČENJE?
ONE CENTURY TREATMENT OF HAEMOPHILIA - IS THERE A POSSIBILITY FOR COMPLETE RECOVERY?**

Miloš Tijanić, Simona Stojanović, Kristina Burić Milan Spasić, Ermin Đerlek.....94

**TELESNA VISINA KAO FAKTOR RIZIKA ZA RAZVOJ KARCINOMA DOJKE
BODY HEIGHT AS A RISK FACTOR FOR BREAST CANCER DEVELOPMENT**

Mirjana Udicki, Sonja Stojanović, Ivana Kolarov Bjelobrk, Biljana Srdić Galić, Mirela
Erić, Zorka Drvendžija, Dragana Radošević, Nikola Knezi, Nikolina Pupovac95

**MORFOLOŠKE VARIJACIJE DONJEG TREĆEG MOLARA
MORPHOLOGICAL VARIATIONS OF THE LOW THIRD MOLAR**

Nenad Stošić, Jelena Popović, Aleksandar Mitić, Marija Nikolić,
Radomir Barac, Antonije Stanković, Aleksandra Milovanović96

UPOTREBA ULTRALJUBIČASTOG, INFRACRVENOG I RENDGEN ZRAČENJA U FIZIČKOJ ANTROPOLOGIJ

THE USE OF ULTRAVIOLET, INFRARED AND X-RAY RADIATION RANGES IN PHYSICAL ANTHROPOLOGY

Nikita Khokhlov, Stefania Zini 97

KOMBINOVANA HIRURŠKO-ORTODONTSKA TERAPIJA ZA POSTIZANJE FUNKCIONALNIH I ESTETSKIH REZULTATA KOD PACIJENATA SA TEŠKIM SKELETNIM MALOKLUZIJAMA

COMBINED SURGICAL-ORTHODONTIC THERAPY FOR ACHIEVING FUNCTIONAL AND AESTHETIC RESULTS IN PATIENTS WITH SEVERE SKELETAL MALOCCLUSIONS

Nikola Burić, Mirjana Burić, Miloš Tijanić, Simona Stojanović, Kristina Burić, Nina Burić 98

KOMPARATIVNA STUDIJA PODUDARNOSTI OBLIKA MAKSILARNOG CENTRALNOG SEKUTIĆA SA OBLIKOM LICA I OBLIKOM MAKSILARNOG ZUBNOG LUKA U POPULACIJI SA PUNIM ZUBNIM NIZOM

A COMPARATIVE STUDY OF THE CONFORMITY OF THE SHAPE OF THE MAXILLARY CENTRAL INCISOR WITH THE SHAPE OF THE FACE AND THE SHAPE OF THE MAXILLARY DENTAL ARCH IN A POPULATION WITH FULL DENTITION

Nikola Gligorijević, Marko Igić, Marija Jovanović, Amar Đerlek, Milena Kostić ... 100

ANATOMSKE KARAKTERISTIKE VEZALIJUSOVOG I HIRTLOVOG OTVORA HUMANE LOBANJE

ANATOMIC CHARACTERISTICS OF FORAMEN VESALIUS AND FORAMEN OF HYRTL OF THE HUMAN SKULL

Nikolina Pupovac, Ranko Bogdanović, Mirela Erić, Nikola Knezi, Zorka Drvendžija, Nikola Vučinić, Dragana Radošević, Mirjana Udicki 102

ZASTUPLJENOST I VELIČINA RECESIJA GINGIVE KOD ODRASLIH OSOBA

REPRESENTATION AND SIZE OF GINGIVAL RECESSIONS IN ADULTS

Radmila Obradović, Ljiljana Kesić, Ana Pejčić, Marija Bojović, Milica Petrović, Ivana Stanković 103

ODREĐIVANJE SOMATOSENZORNE PROSTORNE DIFERENCIJACIJE DONJE USNE

DETERMINATION OF SOMATOSENSORY SPATIAL DIFFERENTIATION OF THE LOWER LIP

Simona Stojanović, Miloš Tijanić, Branislava Stojković, Nina Burić, Milica Petrović, Radmila Obradović, Milan Spasić, Ermin Đerlek 105

ANTROPOLOŠKA PERSPEKTIVA RUMUNSKOG DEMOGRAFSKOG PROFILA

AN ANTHROPOLOGICAL PERSPECTIVE ON THE ROMANIAN DEMOGRAPHIC PROFILE

Suzana Turcu, Monica Petrescu, Adina Baci, Cristiana Glavce 106

SPORTSKA ANTROPOLOGIJA

SPORT ANTHROPOLOGY

107

TELESNI SASTAV KOD BODIBUILDING I FITNES VEŽBAČA U ZAVISNOSTI OD NIVOA VEŽBANJA: TAKMIČARI I REKREATIVCI

BODY COMPOSITION IN MALE FITNESS AND BODY BUILDING REGARDING THE LEVEL OF EXERCISE

Adam Gligoroski, Elena Nikolovska, Biljana Spirkovska Vangelovska..... 109

VAŽNOST ANTROPOMETRIJE U SPORTSKOJ MEDICINI

THE IMPORTANCE OF ANTHROPOMETRY IN SPORTS MEDICINE

Beti Dejanova, Suncica Petrovska, Jasmina Pluncevic Gligoroska, Sanja Mancevska,
Mihaela Nestorova Brazanska, Biljana Spirkoska Vangelovska, Vangel Ristovski . 111

KOMPOZICIJA TELA I ANALIZA RESPIRATORNIH PARAMETARA KOD FUDBALERA

BODY COMPOSITION AND RESPIRATORY PARAMETER ANALYSIS AT FOOTBALL PLAYERS

Biljana Spirkoska Vangelovska, Beti Dejanova, Ivanka Karagjozova,
Mihaela Nestorova Brazhanska, Vangel Ristovski 113

MODELI INKLUZIJE U NASTAVI FIZIČKOG VASPITANJA

MODELS OF INCLUSION IN PHYSICAL EDUCATION CLASSES

Bojan Jorgić 114

UTICAJ PROGRAMIRANOG FIZIČKOG VEŽBANJA NA RAZVOJ OPŠTE KOORDINACIJE PREDŠKOLSKO DECE THE EFFECT OF PROGRAMMED PHYSICAL EXERCISING ON DEVELOPMENT OF GENERAL COORDINATION IN PRE-SCHOOL CHILDREN

Boris Popović, Snežana Damjanović, Manolopoulos Nikola, Draženka Mačak..... 116

UTICAJ ANTROPOMETRIJSKIH KARAKTERISTIKA NA MOTORIČKI PROSTOR FUDBALERA 11-12 GODINA THE INFLUENCE OF ANTHROPOMETRIC CHARACTERISTICS ON MOTOR SPACE OF FOOTBALL PLAYERS 11-12 YEARS OF AGE

Dejan Javorac, Jelena Slankamenac, Slavko Molnar..... 117

KORELACIJE ELEKTROKARDIOGRAFSKIH PROMENA U ODNOSU ANTROPOMETRIJSKIH KARAKTERISTIKA KOD SPORTISTA U REPUBLICI SEVERNA MAKEDONIJA

CORRELATIONS OF ELECTROCARDIOGRAPHIC CHANGES IN TERMS OF ANTHROPOMETRIC CHARACTERISTICS IN ATHLETES IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

Ivanka Karagjozova, Jasmina Plincevikj-Gligorska, Mihaela Nestorova Brazanska,
Biljana Spirkoska Vangelovska, Vangel Ristovski, Georgievska-Ismail Lj..... 118

POREĐENJE VREDNOSTI MAKSIMALNE POTROŠNJE KISEONIKA, METABOLNE KOLIČINE U MIROVANJU I TELESNOG SASTAVA KOD SPORTISTA AEROBNIH I ANAEROBNIH SPORTOVA COMPARISON OF MAXIMAL OXYGEN CONSUMPTION, RESTING METABOLIC RATE AND BODY COMPOSITION ANALYSIS BETWEEN AEROBIC AND ANAEROBIC SPORTS

Mihaela Nestorova Brazhanska, Beti Dejanova, Ivanka Karagjozova, Biljana
Spirkoska Vangelovska 120

**PODSTICANJE FIZIČKE AKTIVNOSTI: UNAPREĐENJE MOTORIČKIH SPOSOBNOSTI UČENIKA
BOGOSLOVIJE PUTEM PRILAGOĐENOG PROGRAMA VEŽBANJA
FOSTERING PHYSICAL ACTIVITY: IMPROVING MOTOR ABILITIES IN THEOLOGICAL SCHOOL
STUDENTS THROUGH TAILORED EXERCISE PROGRAM**

Mladen Živković, Nikola Stojanović, Marko Đurović, Romina Herodek,
Nemanja Stanković, Miloš Paunović 121

**PRIMENA VEŠTAČKE INTELIGENCIJE U SPORTSKOJ ANTROPOLOGIJI - „UPGRADED SPORTS
ANTHROPOLOGY“**

**APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN SPORTS ANTHROPOLOGY - "UPGRADED SPORTS
ANTHROPOLOGY"**

Nenad Stojiljković, Zoran Milanović 123

**ANALIZA TELESNOG SASTAVA KOD FITNES VEŽBAČICA: KOMPARACIJA IZMEĐU REKREATIVKI I
VEŽBAČICA**

BODY COMPOSITION ANALYSIS IN FEMALE FITNESS COMPETITORS AND RECREATIONISTS

Vangel Ristovski, Adam Gligoroski, Zivko Stojchev, Mihaela Nestorova 124

SOCIO-KULTURNA ANTROPOLOGIJA

SOCIO-CULTURAL ANTHROPOLOGY

125

VREME, MESTO I KULTURNE PROMENE: BORBA NOMADSKJE ZAJEDNICE KAŠIKAPDI ZA IDENTITETOM ANTROPOLOŠKA ANALIZA

TIME SPACE AND CULTURAL CHANGE: THE KASHIKAPDI NOMADIC COMMUNITY STRUGGLING FOR THEIR IDENTITY AN ANTHROPOLOGICAL ANALYSIS

Banita Behera 127

UPOTREBA HLEBA I VINA U BOGOSLUŽENJU PRAVOSLAVNE CRKVE

THE BREAD AND WINE USAGE IN THE LITURGY OF THE ORTHODOX CHURCH

Boban Stojkovic 128

RAZVIJENOST KAPACITETA ZA MENTALIZACIJU KAO PREDIKTOR ZADOVOLJSTVA INTIMNOM PARTNERSKOM VEZOM

THE DEVELOPMENT OF CAPACITY TO MENTALIZE AS A PREDICTOR OF INTIMATE PARTNERSHIPSATISFACTION

Danica Nikolić Vesković 130

INTERKULTURALNA TRANSFORMACIJA ŠKOLE: UČITI ŽIVETI ZAJEDNO

INTERCULTURAL SCHOOL TRANSFORMATION: LEARN AND LIVE TOGETHER

Danijela Milošević, Dijana Milošević 131

KULTURNA DIMENZIJA GLOBALIZACIJE I IZAZOVI KULTURNOG DIVERZITETA

CULTURAL DIMENSION OF GLOBALIZATION AND CHALLENGES OF CULTURAL DIVERSITY

Dijana Milošević, Danijela Milošević 132

KULTUROLOŠKA DIMENZIJA EMOCIONALNOG VASPITANJA

CULTURAL DIMENSION OF EMOTIONAL EDUCATION

Dragana Dimitrijević, Jelena Petrović, Marina Matejević 134

RAZVOJNI ZADACI ODRASLOG DOBA IZ KULTURNO-ISTORIJSKE PERSPEKTIVE

DEVELOPMENTAL TASKS OF ADULTHOOD FROM A CULTURAL-HISTORICAL PERSPECTIVE

Jelena Opsenica Kostić, Tanja Panić 135

RODITELJSKE ULOGE U SRPSKOJ PATRIJARHALNOJ I SAVREMENOJ KULTURI

PARENTAL ROLES IN SERBIAN PATRIARCHAL AND MODERN CULTURE

Marina Matejević, Jelena Petrović 137

KOMPONENTE SLIKE TELA I NEKI ASPEKTI CRTEŽA LJUDSKE FIGURE KOD TINEJDŽERKI

COMPONENTS OF BODY IMAGE AND SOME ASPECTS OF HUMAN FIGURE DRAWINGS IN TEENAGE GIRLS

Milkica Nešić, Nikola Čirović, Jelena Kostić, Ana Komlenić 138

MODERIRAJUĆA ULOGA POLA NA UTICAJE KOJI OBLIKUJU SLIKU TELA I POŽELJNI IZGLED TINEJDŽERA	
MODERATING ROLE OF GENDER ON THE INFLUENCES THAT SHAPE THE BODY IMAGE AND DESIRED APPEARANCE OF TEENAGERS	
Milkica Nešić, Nikola Ćirović, Jelena Kostić, Ana Komlenić	139
ISPITIVANJE OSTATAKA KOSTIJU I FRAGMENTA ODEĆE ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA RJAZAN-OKA KULTURE POMOĆU TEHNIKA SPEKTOMETRIJE I HROMATOGRAFIJE	
THE STUDY OF BONE REMAINS AND FRAGMENTS OF CLOTHING FROM THE ARCHEOLOGICAL MONUMENTS OF THE RYAZAN-OKA CULTURE USING SPECTROMETRY AND CHROMATOGRAPHY	
Nikita Khokhlov, Stefania Zini	140
UKUPNA DEPOPULACIJA I STARENJE STANOVNIŠTVA ISTOČNE SRBIJE	
TOTAL DEPOPULATION AND AGING OF THE POPULATION OF EASTERN SERBIA	
Ninoslav Golubović, Aleksandar Radivojević, Rastko Marković	141
REPRODUKTIVNO ZDRAVLJE I UZROCI NEPLODNOSTI U REPUBLICI SRPSKOJ, NA PRIMERU GRADA BIJELJINA	
REPRODUCTIVE HEALTH AND CAUSES OF INFERTILITY IN THE REPUBLIC OF SRPSKA, USING THE EXAMPLE OF THE CITY OF BIJELJINA	
Rada Golub, Aleksandar Đurić, Branislav Drašković	142
PROCENA PARAMETARA PSIHOLOŠKOG STRADANJA KOD STUDENATA MEDICINE	
AN EVALUATION OF THE PARAMETERS OF PSYCHOLOGICAL DISTRESS IN MEDICAL STUDENTS	
Sanja Mancevska, Jasmina Pluncevic Gligoroska, Betina Dejanova, Suncica Petrovska	143
UTICAJ MALIH MIGRACIJA - SVEDOK ZASNOVAN NA ISTORIJSKOM PRIMERU	
THE IMPACT OF SMALL MIGRANT FLOWS - A WITNESS BASED ON AN HISTORICAL EXAMPLE	
Stefania Zini, Nikita Khokhlov	144
NOVA STUDIJA ANTROPOMETRIJSKIH PARAMETARA FUJUMSKIH PORTRETA	
A NEW STUDY ON THE ANTHROPOMETRIC PARAMETERS OF THE FAYUM PORTRAITS	
Stefania Zini, Ekaterina Prosikova, Sergej Vasilyev, Nikita Khokhlov	145
TRENDovi KRETANJA MORTALITETA U REPUBLICI SRPSKOJ U 21. VIJEKU (2001-2022)	
MORTALITY TRENDS IN THE REPUBLIC OF SERBIA IN THE 21ST CENTURY (2001-2022)	
Stevan Pašalić, Momir Lazarević	146
POTENCIJALI PRIMENE VIRTUELNE STVARNOSTI PRI OBRADI ANTROPOLOŠKIH SADRŽAJA U OBRAZOVANJU	
THE POTENTIAL OF APPLICATION OF VIRTUAL REALITY IN THE PROCESSING OF ANTHROPOLOGICAL CONTENTS IN EDUCATION	
Tihomir Lazarevic, Vera Zupanec, Tijana Pribicevic	147

**ETIKA U KOMUNIKACIJI KNJIŽEVNIH LIKOVA STANKOVIĆEVE DRAME „KOŠTANA“ U KONTEKSTU SOCIO-KULTURNE ANTROPOLOGIJE (SA OSVRTOM NA PAGANSKE I RELIGIJSKE ELEMENTE)
ETHICS IN THE COMMUNICATION OF LITERARY CHARACTERS IN STANKOVIĆ'S PLAY "KOŠTANA" IN THE CONTEXT OF SOCIO-CULTURAL ANTHROPOLOGY (WITH REFERENCE TO PAGAN AND RELIGIOUS ELEMENTS)**

Valentina Zlatanović Marković..... 149

**UTICAJ PANDEMIJE COVID-19 NA OBIM I POJAVNE OBLIKE NASILJA U PORODICI KAO RODNO ZASNOVANOG NASILJA
THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE SCOPE AND FORMS OF DOMESTIC VIOLENCE AS GENDER-BASED VIOLENCE**

Vida Vilić..... 150

INDEKS AUTORA I KOAUTORA

151

UPOTREBA DIVLJEG VOĆA, ČAJNIH BILJAKA I SAMONIKLOG JESTIVOG BILJA U PIROTSKOM OKRUGU (JUGOISTOČNA SRBIJA)

Milica Pavlović², Marija Marković¹, Maja Jovanović², Svetlana Tošić², Biljana Nikolić¹,
Ljubinko Rakonjac¹, Vesna Stankov Jovanović²

¹Institut za šumarstvo, Kneza Višeslava 3, 11030 Beograd

²Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet u Nišu, Višegradska 33, 18000 Niš

Anketirano je seosko stanovništvo (633 osoba) Pirotskog okruga o korišćenju divljeg voća, čajnih biljaka i samoniklog jestivog bilja u 144 sela. Registrovano je ukupno 7212 izjava. Prijavljeno je 26 vrsta divljeg voća (2225 izjava), a najčešće korišćene vrste su *Pyrus pyraeaster* (L.) Burgsd. (14,8%) i *Malus sylvestris* (L.) Mill. (14,2%). Evidentirano je 49 čajnih vrsta (1609 izjava), gde su *Mentha piperita* L. (16,4%) i *Matricaria chamomilla* L. (15,3%) najčešće korišćene vrste. Za variva se upotrebljava 11 vrsta (1163 izjava), najčešće *Urtica dioica* L. (50,3%) i *Rumex patientia* L. (47,8%). Za začine se koriste 33 vrste (585 izjava) od kojih su najčešće *Thymus spp.* (30,4%) i *Mentha piperita* L. (21,3%). Za salate se upotrebljavaju 23 vrste (503 izjava), najčešće *Taraxacum officinale* (L.) Weber ex F.H.Wigg (46,5%) i *Allium ursinum* L. (38,5%). Za zamenu crnog i belog luka (449 izjava) koriste se *Allium ursinum* L. (96,3%) i *Allium schoenoprasum* L. (3,7%). Za izvor masnoća služi 7 vrsta, najčešće seme *Coryllus avellana* L. (57,6%) i *Juglans regia* L. (32,2%). Kao zamena za kafu koristi se 17 vrsta (314 izjava), a najčešće su *Cicer arietinum* L. (28,5%) i *Secale cereale* L. (18,6%). Kao hlebne biljke (177 izjava) koristi se 15 vrsta, najčešće *Helianthus tuberosus* L. (43,5%) i *Carlina acaulis* L. (24,8%). Sirup (39 izjava) se dobija iz 9 vrsta, uglavnom zasecanjem kore drveta *Acer platanoides* L. (38,4%) i *Betula pendula* Roth (33,3%). Pomenuti resursi, koji se koriste tradicionalno u Pirotskom okrugu, dobijaju na značaju u današnjem društvu zahvaljujući sadržaju hranljivih materija koje unapređuju zdravlje.

Ključne reči: Pirotski okrug, divlje voće, čajne biljke, samoniklo jestivo bilje.

THE USE OF WILD FRUIT, TEA PLANTS AND WILD EDIBLE PLANTS IN THE PIROT DISTRICT (SOUTHEASTERN SERBIA)

Milica Pavlović², Marija Marković¹, Maja Jovanović², Svetlana Tošić², Biljana Nikolić¹,
Ljubinko Rakonjac¹, Vesna Stankov Jovanović²

¹Institute of Forestry, Kneza Višeslava 3, 11030 Beograd

²Faculty of Sciences and Mathematics, University of Niš, Višegradska 33, 18000 Niš

The rural population of 144 villages (633 respondents) in Pirot District was surveyed regarding the utilization of wild fruits, tea, and wild edible plants. Altogether, 7212 statements are registered. Twenty-six wild fruit species were reported (2225 reports), and the most frequently used species were *Pyrus pyrastrer* (L.) Burgsd. (14.8%) and *Malus sylvestris* (L.) Mill. (14.2%). There were 49 tea plants recorded (1609 reports), where *Mentha piperita* L. (16.4%) and *Matricaria chamomilla* L. (15.3%) were the most commonly used. For stews, 11 species were used (1163 reports), and the most common were *Urtica dioica* L. (50.3%) and *Rumex patientia* L. (47.8%). Thirty-three spice species were reported (585 reports), of which *Thymus* spp. (30.4%) and *Mentha piperita* L. (21.3%) were the most frequently used. For salads, 23 species were used (503 reports), and the most regular was *Taraxacum officinale* (L.) Weber ex F.H.Wigg (46.5%) and *Allium ursinum* L. (38.5%). For onion and garlic replacements, *Allium ursinum* L. (96.3%) and *Allium schoenoprasum* L. (3.7%) were used (449 reports). Seven species serve as the fat source, the most used being the seeds of *Coryllus avellana* L. (57.6%) and *Juglans regia* L. (32.2%). As a coffee substitute, 17 species were used (314 reports), and the most common were *Cicer arietinum* L. (28.5%) and *Secale cereale* L. (18.6%). As bread plants, 15 species (177 reports), prevailing *Helianthus tuberosus* L. (43.5%) and *Carlina acaulis* L. (24.8%), were used. Syrup (39 reports) was obtained from 9 species, most often by cutting the bark of *Acer platanoides* L. (38.4%) and *Betula pendula* Roth (33.3%). The mentioned resources consumed traditionally in Pirot District can gain relevance today, thanks to the health-promoting nutrient content.

Keywords: Pirot District; wild fruit; tea plants; wild edible plants.